

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІНЖЕНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
КАФЕДРА МЕТАЛУРГІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директора Інженерного навчально-наукового інституту ЗНУ

М. Г. Мельниченко
ПІСЬМОВО

Н. Г. Мельниченко
ПІСЬМОВО

« 16 / 3 » *серпня* 2021 р.

СВІТОВИЙ ДОСВІД ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ
ОСВІТИ
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки магістра
заочної (дистанційної) форми здобуття освіти
спеціальності 136 «Металургія»
освітньо-професійна програма «Металургія чорних металів»

Укладач: Воденійєва О.С. кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри металургії

Обговорено та узгоджено
на засіданні кафедри металургії

Протокол № 1 від « 25 » *серпня* 2021 р.
Завідуюча кафедри

В. Г. Кириченко
ПІСЬМОВО

Укладено науково-методичною радою
Інженерного навчально-наукового
інституту

Протокол № 1 від « 25 » *серпня* 2021 р.
Голова науково-методичної ради
Інженерного навчально-наукового
інституту

Т. А. Шарова
ПІСЬМОВО

Перевірено
з навчально-методичним відділом

О. В. Димчак
ПІСЬМОВО

2021 рік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Світовий досвід та тенденції розвитку університетської освіти» є навчання здійснювати аналіз та узагальнення світового досвіду й тенденцій розвитку університетської освіти.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Світовий досвід та тенденції розвитку університетської освіти» є:

- засвоєння знань про сутність вищої освіти та сучасні інноваційні педагогічні ідеї університетської освіти;
- засвоєння навичок самостійного та ефективного навчання в університетах з урахуванням світових освітніх тенденцій;
- ознайомлення з освітнім середовищем, принципами управління навчальним процесом, маркетинговою діяльністю та інтелектуальною власністю дослідницьких університетів та критеріями регулювання наукової діяльності університетів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких результатів навчання (знання, уміння тощо) та компетентностей:

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
<i>1</i>	<i>2</i>
<p>Загальні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ЗК2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. – ЗК3. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). – ЗК4. Здатність працювати в міжнародному контексті. – ЗК5. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість. – ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). 	<p><i>Поточний контроль знань</i> проводиться у формі письмової роботи (тестування), виступів на практичних заняттях.</p> <p><i>Підсумковий контроль знань</i> проводиться у вигляді заліку.</p> <p>Здобувач другого (магістерського) рівня вважається допущеним до підсумкового контролю з дисциплін освітньо-професійної програми, якщо виконав усі види робіт, передбачені навчальним планом з цієї дисципліни.</p>

Міждисциплінарні зв'язки. Дисципліна «Світовий досвід та тенденції розвитку університетської освіти» тісно пов'язана з дисципліною «Економічне обґрунтування науково-дослідної роботи», яка паралельно з нею викладається.

Знання, отримані під час вивчення дисципліни «Світовий досвід та тенденції розвитку університетської освіти», стануть у пригоді в процесі написання кваліфікаційної роботи магістра та подальшої наукової й практичної діяльності за спеціальністю 136 «Металургія».

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Інноваційні педагогічні ідеї в закладах вищої освіти
Інноваційні тенденції розвитку сучасної освіти. Класифікація

педагогічних нововведень. Інноваційний розвиток вищої освіти України.

Змістовий модуль 2. Сучасні тенденції та проблеми університетської освіти.

Сучасний стан, проблеми та тенденції розвитку вищої освіти в Україні та за кордоном. Найкращі світові системи освіти. Управління навчальним процесом, маркетинговою діяльністю та інтелектуальною власністю дослідницьких університетів. Регулювання наукової діяльності університетів. Система грантів: досвід України та зарубіжних країн.

Змістовий модуль 3. Конкурентний потенціал дослідницьких університетів, їх рейтингова оцінка.

Міжнародний конкурентний потенціал дослідницьких університетів України. Конкурентоспроможність дослідницьких університетів. Рейтинг закладів вищої освіти України. Світовий рейтинг університетів (QS World University Rankings).

Змістовий модуль 4. Національні стратегії становлення та розвитку дослідницьких університетів світового класу

Генезис дослідницьких університетів США. Вища освіта в Німеччині. Університети Франції. Вища освіта у Британії. Освіта в університетах Швейцарії. Вища освіта у Канаді. Сучасна система вищої освіти в Російській Федерації. Вища освіта в Польщі. Вища освіта в Словаччині. Університети Японії. Вища освіта в Китаї. Вища освіта у Фінляндії.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години						Самостійна робота, год		Система накопичення балів		
		Усього годин		Лекційні заняття, год		Практичні, год		о/д ф. / з/дист ф.		Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів
				о/д ф.	з/ди ст.ф.	о/д ф.	з/дист ф.					
I	2	3		4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	15	-	3	-	1	-	2	-	12	5	10	15
2	15	-	1	-	1	-	-	-	14	5	10	15
3	15	-	2	-	2	-	-	-	13	5	10	15
4	15	-	4	-	2	-	2	-	11	5	10	15
Усього за змістові модулі	60	-	10	-	6	-	4	-	50	20	40	60
Підсумковий семестровий контроль залік	30							-	30	20	20	40
Загалом		90								100		

5. Теми лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д.ф.	з/дист.ф.
1	2	3	4
1	Інноваційні педагогічні ідеї в закладах вищої освіти	-	1
2	Сучасні тенденції та проблеми університетської освіти	-	1
3	Конкурентний потенціал дослідницьких університетів, їх рейтингова оцінка. Система грантів для підтримки наукової діяльності	-	2
4	Національні стратегії становлення та розвитку дослідницьких університетів світового класу	-	2
Разом		-	6

6. Теми практичних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	2	3	4
1	Інноваційні педагогічні ідеї в закладах вищої освіти	-	2
2	Огляд найкращих світових систем вищої освіти	-	-
3	Оцінка конкурентоспроможності дослідницьких університетів	-	-
4	Огляд закордонного досвіду вищої технічної освіти	-	2
Разом		-	4

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Види поточних контрольних заходів	Зміст поточного контрольного заходу	*Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Тест 1	Питання до підготовки за навчальним матеріалом змістового модуля 1 (розділ 3 робочої програми навчальної дисципліни)	Відповідь на 5-ть тестових запитань з п'ятьма варіантами відповіді, одна з яких є правильною. Правильна відповідь оцінюється у 1 бал.	5

	Ознайомлення з інноваційними педагогічними ідеями в закладах вищої освіти	Практичне завдання має бути набране у текстовому редакторі Microsoft Word 2003, 2007, 2010 або 2016 та завантажено у Систему електронного забезпечення навчання ЗНУ Moodle	Практичне завдання оцінюється від 0,5 до 10 балів в залежності від повноти розкриття теми	10
Усього за ЗМ 1	2			15
2	Тест 2	Питання до підготовки за навчальним матеріалом змістового модуля 2 (розділ 3 робочої програми навчальної дисципліни)	Відповідь на 5-ть тестових запитань з п'ятьма варіантами відповіді, одна з яких є правильною. Правильна відповідь оцінюється у 1 бал.	5
	Ознайомлення з найкращими світовими системами вищої освіти	Практичне завдання має бути набране у текстовому редакторі Microsoft Word 2003, 2007, 2010 або 2016 та завантажено у Систему електронного забезпечення навчання ЗНУ Moodle	Практичне завдання оцінюється від 0,5 до 10 балів в залежності від повноти розкриття теми	10
Усього за ЗМ 2	2			15
3	Тест 3	Питання до підготовки за навчальним матеріалом змістового модуля 3 (розділ 3 робочої програми навчальної дисципліни)	Відповідь на 5-ть тестових запитань з п'ятьма варіантами відповіді, одна з яких є правильною. Правильна відповідь оцінюється у 1 бал.	5
	Ознайомлення з оцінкою конкурентоспроможністю дослідницьких університетів	Практичне завдання має бути набране у текстовому редакторі Microsoft Word 2003, 2007, 2010 або 2016 та завантажено у Систему електронного забезпечення навчання ЗНУ Moodle	Практичне завдання оцінюється від 0,5 до 10 балів в залежності від повноти розкриття теми	10
Усього за ЗМ 3	2			15
4	Тест 4	Питання до підготовки за навчальним матеріалом змістового модуля 4	Відповідь на 5-ть тестових запитань з п'ятьма варіантами	5

		(розділ 3 робочої програми навчальної дисципліни)	відповіді, одна з яких є правильною. Правильна відповідь оцінюється у 1 бал.	
	Ознайомлення з закордонним досвідом вищої технічної освіти	Практичне завдання має бути набране у текстовому редакторі Microsoft Word 2003, 2007, 2010 або 2016 та завантажено у Систему електронного забезпечення навчання ЗНУ Moodle	Практичне завдання оцінюється від 0,5 до 10 балів в залежності від повноти розкриття теми	10
Усього за ЗМ 4	2			15
Усього за ЗМ	8			60

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
Залік	Тестування	Тестування передбачає відповідь на теоретичні питання. Час відповіді становить 20 хв. Залік відбувається у Системі електронного забезпечення навчання ЗНУ Moodle	Відповідь на 20-ть тестових запитань з п'ятьма варіантами відповіді, одна з яких є правильною. Правильна відповідь оцінюється у 1 бал.	20
	Підсумкове практичне завдання – презентація та її захист	Підсумкове практичне завдання з основ світового досвіду університетської освіти має бути набране у текстовому редакторі Microsoft Word 2003, 2007, 2010 або 2016 та завантажено у Систему електронного забезпечення навчання ЗНУ Moodle	Презентація оцінюється від 0,5 до 20 балів в залежності від повноти розкриття теми та з урахуванням відповідей на запитання при захисті роботи.	20
Усього за підсумковий семестровий контроль	2			40

9. Рекомендована література

Основна:

1. Якість вищої освіти : теорія і практика : навч.-метод. посіб. / А. Василюк, М. Дей, В. Базелюк та ін.; за наук. ред. А. Василюк, М. Дей; НАПН України, Університет менеджменту освіти. Київ; Ніжин : Видавець ПП Лисенко М. М., 2019. 176 с.
2. Зайченко І. В., Теслюк В. М., Каленський А. А. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи : підруч./ за ред. проф. І. В. Зайченка. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 484 с
3. Євсюков О. Ф. Педагогіка вищої школи : навч. посіб.; Харк. нац. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. Харків, 2021. 264 с.

Додаткова:

1. Концепція та методологія реалізації науково-дослідницької діяльності суб'єктів навчально-виховного процесу університетів : монографія / О. І. Бульвінська, Н. О. Дівінська, Н. О. Дяченко та ін.; за ред. О.Г. Ярошенко. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2016. 178 с.
2. Теоретичні засади науково-дослідницької діяльності суб'єктів освітнього процесу університетів : практич. посіб. / В. Майборода, О. Ярошенко, Я. Скиба; за ред. О. Ярошенко. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2015. 174 с.
3. Маркетингова політика закладу вищої освіти : колективна монографія / за заг. ред. Н. Л. Савицької. Харків : ХДУХТ, 2018. 163 с
4. Михайлова Л. М., Пагава О. В., Проніна О. В. Словник термінів і понять сучасної освіти / за заг. ред. Л. М. Михайлової. Сєверодонецьк, 2020. 194 с.
5. Дослідницькі університети: світовий досвід та перспективи розвитку в Україні : монографія / А. Ф. Павленко, Л. Л. Антонюк, Н. В. Василькова та ін.; за заг. ред. д.е.н., проф. А. Ф. Павленка та д.е.н., проф. Л. Л. Антонюк. Київ : КНЕУ, 2014. 350 с.
6. Козлакова Г. О. Інноваційні процеси у вищій технічній школі : інтеграція до Європейського освітнього простору. *Вища школа*. 2005. № 3. С. 36–39.
7. Ткачова Н. О. Сучасний стан освіти в розвинених країнах світу : навч. посіб. Харків : Константа, 2004. 116 с.
8. Нестеренко О. В. Університетська освіта. Полтава, 2014. 59 с.
9. Артёмов І. В., Студеняк І. П., Головач Й. Й., Гусь А. В. Інновації у вищій освіті : вітчизняний і зарубіжний досвід: навч. посіб. Ужгород : ПП «АУТДОР-ШАРК», 2015. 360 с.
10. Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Томаневич Л. М. Університетська освіта : навч. посіб. Львів : Магнолія, 2006. 370 с.
11. Штефан Л. В. Інноваційні технології в освіті : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. інженерно-педагогічних спеціальностей. Харків : Друкарня Мадрид, 2012. 174 с.
12. Козієвська О. Стратегії інтернаціоналізації вищої освіти :

міжнародний досвід та українські перспективи. *Вища школа*. 2012. № 7. С. 30–39.

13. Степко М. Світові тенденції розвитку систем вищої освіти та проблеми забезпечення якості й ефективності вищої освіти в Україні. *Вища школа*. 2013. № 7. С. 13–22.

14. Шубартовський Г. Інтернаціоналізація університетської освіти. *Вища школа*. 2011. № 4. С. 59–62.

15. Козлакова Г. О. Інноваційні процеси у вищій технічній школі: інтеграція до Європейського освітнього простору. *Вища школа*. 2005. № 3. С. 36–39.

16. Воденнікова О. С. Заклади вищої освіти України: їх рейтинг, проблеми та стратегії розвитку. *Імерсивні технології в освіті : I міжнар. наук.-практ. конф.* (м. Київ, 21 вересня 2021 р.). Київ : Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України, 2021. С. В друку.

17. Воденнікова О. С. Сучасні тенденції та проблеми університетської освіти в Україні. *Формування сучасних концепцій менеджменту організацій та адміністрування в умовах цифровізації : міжнар. наук.-практ. конф., присвячена 25-річчю створення кафедри менеджменту організацій та управління проектами* (м. Запоріжжя, 23–24 вересня 2021р.). Запоріжжя : ІННІ ЗНУ, 2021. С. В друку.

18. Воденнікова О. С. Поточний стан вищої освіти в Україні. *Актуальні проблеми, пріоритетні напрямки та стратегії розвитку України : тези доповідей III міжнар. наук.-практ. онлайн-конф.* (м. Київ, 13 жовтня 2021 р.). Київ : ІТТА, 2021. С. В друку.

19. By Michael Waring, Carol Evans. *Understanding Pedagogy Developing a critical approach to teaching and learning*. 2015. 274 p.

20. Trevor H Cairney, Trevor A Hart. *Pedagogy and Education for Life*. 2018. 198 p.

21. Lugovyi V., Orzhel O., Slyusarenko, O., Talanova Zh. Education and research duality – the determining characteristic of higher education. *Education: Modern Discourses*. 2018. no. 1. pp. 71–88.

Інформаційні ресурси:

1. Закон «Про вищу освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 05.08.2021).

2. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF#Text> (дата звернення: 05.08.2021).

3. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/848-19> (дата звернення: 05.08.2021).

4. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021–2031 роки. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf> (дата звернення: 05.08.2021).

5. Інноваційні методи навчання у вищій школі України. URL:

https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2017/07/Klimova/6_3.pdf (дата звернення: 05.08.2021).

6. QS World University Rankings. URL: <https://www.topuniversities.com/university-rankings/world-university-rankings/2021> (дата звернення: 05.08.2021).

7. Рейтинги ВНЗ. Оприлюднений рейтинг вишів «ТОП-200 Україна 2021». URL: <https://osvita.ua/vnz/rating/82821/> (дата звернення: 05.08.2021).

8. Опубліковано рейтинг кращих університетів світу 2021 року за галузями знань. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/opublikovano-rejtingi-krashih-universitetiv-svitu-2021-roku-za-galuziyami-znan> (дата звернення: 05.08.2021).

9. Гранти на дослідження за 2021 рік. URL: <https://www.science-community.org/uk/grants/by-type/grants-for-individual-researches> (дата звернення: 05.08.2021).

10. Проблемні питання захисту авторського права студентами на інтелектуальний продукт, отриманий в ході навчання у ВНЗ України. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/9676/BARSELONA.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (дата звернення: 05.08.2021).

11. Концептуальні засади управління ВНЗ як суб'єктом ринку освітніх послуг. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5219> (дата звернення: 05.08.2021).

12. Модель управління конкурентоспроможністю дослідницьких університетів. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/5_2020/86.pdf (дата звернення: 05.08.2021).

13. Генезис дослідницьких університетів США : у пошуках моделі. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/32612793.pdf> (дата звернення: 05.08.2021).

14. Вища освіта в Німеччині. URL: <https://albioneducation.com/ua/vysshee-obrazovanie-v-germanii/> (дата звернення: 05.08.2021).

15. Вища освіта у Франції. URL: <https://kudapostupat.ua/vyshcha-osvita-u-frantsii/> (дата звернення: 05.08.2021).

16. Вища освіта у Британії. URL: <https://vyvchay.com/higher-education-uk> (дата звернення: 05.08.2021).

17. Вища освіта у Фінляндії. URL: <https://news.eurabota.ua/uk/finland/education/vishcha-osvita-v-finlyandii/> (дата звернення: 05.08.2021).

18. Університети Японії : вступ до ВНЗ і навчання в Японії. URL: <https://clout.com.ua/universytety-yaponiyi-vstup-do-vnz-i-navchannya-v-yaponiyi.html> (дата звернення: 05.08.2021).

19. Освіта в Польщі. URL: <https://studix.eu/category/polshha/> (дата звернення: 05.08.2021).

20. Освіта в Китаї. URL: <http://www.geograf.com.ua/china/634-china-education> (дата звернення: 05.08.2021).

21. Освіта в Словаччині. URL: <https://studix.eu/osvita-v-slovachchini/> (дата звернення: 05.08.2021).

22. Высшее образование в Канаде. URL: <http://infostudy-canada.com/high-education-canada> (дата звернення: 05.08.2021).
23. Современная система высшего образования в России : вчера, сегодня, завтра. URL: <https://www.kp.ru/guide/sovremennoe-vysshee-obrazovanie.html> (дата звернення: 05.08.2021).
23. Университеты Швейцарии. URL: https://www.unipage.net/ru/universities_switzerland (дата звернення: 05.08.2021).
24. Рейтинговые университеты за рубежом, в Европе для обучения русских и иностранных студентов : список 2759 вузов и 11039 программ, рейтинги, стоимость обучения, отзывы. URL: <https://smapse.ru/catalog/type-2/> (дата звернення: 05.08.2021).
25. Citing and referencing : In-text citations. URL: <https://guides.lib.monash.edu/citing-referencing/APA-In-text> (дата звернення: 05.08.2021).
26. 2021 Best Global Universities Rankings. URL: <https://www.usnews.com/education/best-global-universities/rankings> (дата звернення: 05.08.2021).
27. QS World University Rankings 2022. URL: <https://www.topuniversities.com/university-rankings/world-university-rankings/2022> (дата звернення: 05.08.2021).